

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Filosofie

Testul 11

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Afirmarea lui J. P. Sartre, *existența precede esența*, semnifică faptul că:
 - a. nu se pune problema responsabilității umane
 - b. natura umană este definită dinainte
 - c. nu există natură umană dată
 - d. omul deține trăsături definitorii de la naștere
2. Întrebarea *Ce este virtutea?* aparține:
 - a. eticii
 - b. esteticii
 - c. economiei
 - d. etimologiei
3. O problemă specifică de etică aplicată este:
 - a. politica
 - b. certitudinea
 - c. eutanasia
 - d. eternitatea
4. Libertatea negativă presupune:
 - a. absența constrângerilor arbitrare din partea statului
 - b. inexistența statului
 - c. intervenția sporită a statului în viața individului
 - d. un stat care constrânge abuziv cetățenii
5. Expresia *împlinirea posibilităților existenței* vizează:
 - a. absența deosebiriilor dintre om și animal
 - b. puterea poporului
 - c. sensul vieții
 - d. omul ca fiind similar animalelor
6. Conviețuirea cu ceilalți necesită asocierea *libertății* cu:
 - a. libertinismul
 - b. absența regulilor
 - c. haosul social
 - d. responsabilitatea
7. O trăsătură a unei probleme abordate de etica aplicată este:
 - a. caracterul controversat
 - b. caracterul cert
 - c. caracterul de eternitate
 - d. caracterul de principiu

8. Afirmatia *omul este condamnat să fie liber* îi aparține filosofului:
- J. Rawls
 - J. St. Mill
 - J. P. Sartre
 - J. J. Rousseau
9. Eudaimonismul face parte din eticile:
- hedoniste
 - teologice
 - aplicate
 - teleologice
10. Autoritățile pot diminua legitim libertatea individului dacă acesta:
- lezează libertatea altor semeni
 - respectă legile
 - se conformează regulilor
 - acționează legal

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte specifice filosofiei morale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Etica deontologică	1. Este concepția raționalistă asupra fericirii.
b. Etica hedonistă	2. Consideră că valoarea morală a unei acțiuni este determinată de scopul pe care aceasta tinde să nu îl realizeze.
c. Etica aplicată	3. Apreciază că o acțiune are valoare morală dacă este guvernată de anumite principii normative, care îi asigură necesitatea și universalitatea.
d. Etica eudaimonistă	4. Derivă principii morale din analiza faptelor individuale.
	5. Consideră că valoarea morală a unei acțiuni este determinată de dobândirea plăcerii.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: „*Avem nevoie de libertate pentru a împiedica statul să abuzeze de puterea sa și avem nevoie de stat pentru a împiedica abuzul de libertate*”. (K. R. Popper)

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța libertății de exprimare a opiniilor, într-o societate democratică.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Concepția despre dreptate pe care vreau să o dezvolt poate fi enunțată sub forma următoarelor două principii: mai întâi, fiecare persoană participantă la o practică sau afectată de ea are un drept egal la cea mai largă libertate compatibilă cu o libertate similară a celorlalți; în al doilea rând, inegalitățile sunt arbitrare, în afara cazului în care ne putem aștepta în mod responsabil ca ele să conducă la avantajele tuturor, iar pozițiile sociale și funcțiile cărora le sunt atașate, sau în urma cărora pot fi dobândite, sunt deschise tuturor. Aceste principii exprimă dreptatea ca un complex de trei idei: libertate, egalitate și recompensă pentru serviciile ce contribuie la binele public.

(J. Rawls, *Dreptatea ca echitate*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, două din ideile prin care este exprimată dreptatea. **4 puncte**
2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate* și *echitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că natura umană reprezintă o temă centrală pentru numeroase teorii filosofice:

1. Menționați trei filosofi care, în lucrările lor, au dezvoltat perspective/teorii cu privire la natura umană. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care cunoașterea de către un adolescent a unor perspective/teorii filosofice cu privire la natura umană poate contribui la formarea și consolidarea interesului acestuia pentru cunoașterea de sine. **4 puncte**